

Civilizat si Salvatic in romanul *Lord of the Flies*

Anda Dimitriu

Facultatea de Limbi si Literaturi Straine, III, Engleza-Germana

For the purpose of better understanding the nature of modern man, this essay will strive to analyze the opposition between savage and civilized which is transparent in William Golding's novel "The Lord of the Flies", by illustrating the two poles, utter savageness and British civilization, with their expressions in the book- Jack and Piggy, the middle way, which is representative for the majority of people and which is here best exemplified by Ralph, as well as by analyzing the metaphor of "fire", as an important mirror of the events.

Aceasta lucrare va incerca sa analizeze dihotomia salvatic-civilizat ce apare in romanul "Lord of the Flies"/"Imparatul mustelor" scris de William Golding, avand in vedere cele trei personaje principale ce apar in roman ca expresii ale lumii civilizate, salvaticiei si caii de mijloc, cateva mijloace de realizare a contrastul si imaginea focului ca metafora principala a romanului, urmarind citate din text, pareri personale si referinte critice.

Primele pagini ale romanului dezvaluie o atmosfera linistita, asemanatoare calmului de dupa sau de dinainte de furtuna, si cativa scolari britanici singuri pe o insula pustie. Acestia incearca sa isi continue activitatile obisnuite; exemplul clar pare sa fie Jack, conducatorul corului, care ii obliga pe baieti sa-si poarte pelerinele si sa respecte sirul in care marsaluiesc. (pp 21). Dar, pe masura ce actiunea se desfasoara si timpul trece, doua dimensiuni total opuse se contureaza. Opozitia binara dintre salvatic si civilizat este evidenta inca din primul capitol, iar majoritatea copiilor oscileaza intre cei doi poli, nestiind daca sa respecte regulile bine inradacinate si intreg sistemul de valori britanice sau sa se bucure de libertatea pe care viata departe de adulti si civilizatie pare sa le-o ofere. Roger se bucura atunci cand arunca pietre in directia micutului Henry, dar nu are curajul sa il lovesca deoarece se teme de repercusiuni: "Invizibile si puternice, legile necrutatoare ale vietii de mai inainte domneau si aici. In jurul copilului ghemuit se afla protectia parintilor, a scolii, a politiei si a legii. Bratul lui Roger era dirijat de o civilizatie ruinata, care nu stia nimic despre el." (pp 66). Dar, exemplul cel mai potrivit este Ralph,

liderul carsimatic si athletic, care este uneori atras de tentatiile unei vieti fara reguli, in care distractia este singura deviza, dar care alege, pana la urma, sa se ghideze dupa regulile stabilite la prima intalnire. Spre deosebire de Ralph si ceilalti, doi baieti au o evolutie relative constanta si raman pe parcursul romanului simboluri ale celor doua lumi total opuse: Piggy este intruchiparea lumii civilizate si a valorilor britanice, iar Jack intruchiparea salbaticiei, a noii lumi in care tinerii sunt izolati, si a naturii nestapanite de om.

Pe de o parte, lumea civilizata este prezenta in roman atat prin amintirea adultilor din familie, matusica, permanent mentionata de Piggy sau tatal lui Ralph, a scolii sau a politiei, dar mai ales prin existenta si opiniile lui Piggy. Acesta este un tanar nu tocmai athletic, spre deosebire de ceilalti, cu opinii ferme si care inca de la inceput este perceput ca un strain in grupul baietilor, nu numai din cauza aspectului fizic, cat mai ales din cauza spuselor sale. Numele sau, Piggy nu denota o individualitate, ci o simpla porecla rautacioasa. Dar in ciuda etichetei pe care o poarta, si a faptului ca personalitatea lui se bazeaza pe o trasatura principala: bunul simt englezesc, personajul este complex. Aspectul exterior, astmul si ochelarii sugereaza incapacitatea baiatului de a se adapta la acest mediu salbatic. Este dupa cum Lawrence R. Ries considera: "Piggy, the spokesman for rationality and intelligence, is ineffectual in a world governed by force and violence" ("Piggy, purtatorul de cuvint al ratiunii si inteligentei, este ineficace intr-o lume guvernata de putere si violenta.") (pp239); de asemenea, el este cel care poarta mereu haine- simboluri ale lumii civilizate, iar parul nu pare sa ii creasca, spre deosebire de ceilalti baieti care dupa scurt timp sunt caracterizati de o claie de par si lipsa partiala sau totala a hainelor. "Era singurul baiat de pe insula al carui par parea ca nu creste. Restul aveau adevarate clai, dar parul lui Piggy ii atarna in suvite rare, ca si cum chelia ar fi fost conditia lui fireasca" (pp 69) (a se observa ca starea fireasca a lui Piggy- "chelia", este caracteristica adultilor.) "Piggy, an adult in a child's body", "un adult in corpul unui copil" sustine Gabriel Josipovici (pp 237). Mai mult, firea lui practica si inteligenta logica il ajuta sa isi stabileasca ordinea prioritatilor: mai intai colibe, apoi foc, apoi vanat, etc, sa se gandeasca mereu la metode de a imbunatati/imblanzi salbaticia: vrea sa construiasca un ceas solar, si sa incerce a pune in valoare un set de reguli universal valabile. Piggy este in permanenta preocupat de replicarea societatii civilizate.

Din motive usor de inteles, Piggy ramane in cea mai mare parte a timpului pe plaja, langa colibe sau pe platforma, in partea insulei care nu reprezinta un pericol, in partea naturii pe care o vom numi “domesticita” sau “usor de cucerit de catre baieti”.

Tot el are legatura cu alt simbol al civilizatiei; scoica-semnul puterii este gasita de Piggy. Aceasta este nu numai semnul puterii, cat si al exprimarii libere, de vreme ce toti cei care doreau sa ia cuvantul trebuiau sa tina scoica in mana, si al regulilor instaurate la prima adunare. La finalul cartii Piggy este omorat si o data cu el scoica este sparta, iar orice amintire a lumii civilizate moare in acest moment. Si, luand in considerare toate acestea, nu este intamplator ca tocmai acest personaj este cel care detine ochelarii-singurul mod de a obtine focul.

O mica observatie ar trebui facuta pana acum, si anume aceea ca tot ce se petrece pe insula se incadreaza intr-un context mai larg, acela al celui de-al doilea razboi mondial si ca civilizatia reprezentata in roman de Piggy este zguduita de conflicte si lupte. Ca atare, razboiul ce are loc intre copii in interiorul insulei poate fi inteles ca o replica in miniatura a razboiului ce se desfasoara in afara insulei. Aceasta viziune pesimista este sustinuta si de faptul ca toti copii mari, in afara de Ralph si Piggy, se vor alatura lui Jack, vor alege salbaticia si demonstreaza parerea lui Golding, ca violenta este o latura ce nu poate fi suprimata, nici in cazul adultilor si nici in cazul copiilor.

Pe de alta parte, personajul care simbolizeaza salbaticul este Jack Merridew. ”In acest personaj revenirea la primitiv este cel mai clar aratata.” ”It is in him that the reversion to the primitive is most clearly shown.” (Josipovici, pp 237) Daca ar fi sa ii analizam numele, am putea usor observa ca este compus din “merry”, care inseamna “vesel”, “bine dispus” si “dew”, “roua”, care este un element al naturii. Jack cel de la inceputul romanului pare a fi un tanar in a carui minte sistemul de valori britanic si obiceiurile lumii civilizate sunt bine inradacinate. Isi mentine atributiile ca sef al corului de baieti, accepta alegerea prin vot, desi nu prea incantat, si merge in expeditie, face focul cu mare entuziasm. Inca de la bun inceput exista cateva obiectii la adresa caracterului sau: il bruscheaza pe Piggy si il numeste “Fatty” (“Grasanule”) chiar inainte de al cunoaste, si, spre deosebire de acesta, nu ii pasa deloc de soarta baietilor mai mici care ar fi trebuit sa fie ocrotiti. Dar aceste parti negative ii pot fi iertate, daca luam in considerare ca mici rautati de acest fel sunt comune baietilor de varsta lui. Totusi, Jack se transforma gradat intr-un salbatic, intr-o

expresie a naturii dezlanțuite unde traieste .Inca de la inceput Jack se simte parte a naturii “Si el, si padurea erau absolute nemiscati”(pp 51) si incepe sa isi piarda identitatea si sa fie cu precadere apasat de instinctele primare ale existentei, foame, oboseala, frica de necunoscut: “o clipa, se simti mai degraba o fiinta tematoare- o maimuta ascunsa de cracile incalcite ale pomilor- decat un vanator”.(pp 52),instincte care nu tin cont de epoca sau timp;de fapt, intreaga scena este atemporală “un tipat, ce parea ca vine din abisul secolelor”(atemporalitatea in care se afla Jack este in contrast cu grija lui Piggy de a face un ceas solar).Pentru a ilustra mai bine transformarea lui Jack, vom lua cateva exemple din cele trei stadii pe care Gabriel Josipovici le-a identificat: .In prima etapa, odata ce isi vopseste fata pentru vanatoare, baiatul inalt si cu par roscat isi pune o masca ce il va ajuta sa se elibereze de toate constrangerile societatii si uitandu-se in reflexia apei, aproape ca nu se recunoaste: “Se uita uimit, nu atat la sine, cat la un strain impunator.”(pp 68). Aceasta este una din scenele cele mai importante , deoarece ilustreaza momentul schimbarii de identitate, de la eul civilizat la eul salbatic: “si masca parea un lucru de sine statator, in spatele caruia se ascundea Jack, eliberat de rusine si de timiditate.” (“self-consciousness“ este termenul original care presupune constiinta de sine, identitate sociala.) (pp 68).A doua etapa este reprezentata de uciderea scoafei ”Jack, calare pe ea, o injungie cu furie.”(pp147) si prezinta incalcarea definitiva a tabuului(caci societatea este cladita pe tabuuri), a regulilor sociale si morale care la inceputul romanului nu i-au permis sa loveasca porcul.(Josipovici, pp 237).Ultima etapa, si cea mai dramatica este omararea lui Piggy si a lui Simon, si in cuvintele lui Gabriel Josipovici acest pas “devine nu numai firesc, ci inevitabil”/ “becomes not only natural, but inevitable.”(pp 237).Astfel,in finalul romanului, Jack va fi complet dominat de noua lui identitate, “seful” (original cu majuscula) in tribul lui de vanatori , asezat strategic in partea cea mai salbatica si greu accesibila a insulei: “Cea mai incalcita parte a insulei, o masa de tulpini strambe, negre, verzi si impenetrabile, se gasea la stanga lor”(pp 189) (contrast evident intre aceasta parte a insulei, in care domneste Jack si partea mai linistita unde Piggy si Ralph construiesc colibele).

Piggy si Jack, reprezentand cei doi poli , salbatic si civilizat, sunt in clara antiteza, fizica, mentala si spirituala de la inceputul pana la sfarsitul romanului.Relatiile dintre ei sunt previzibile: Jack il uraste pe Piggy din cauza parerilor sale si a caracterului

responsabil, ce contravine noilor idei de libertate si distractie pe care Jack doreste sa le materializeze, iar Piggy se teme de Jack si este lipsit de orice fel de putere in fata lui pentru ca nu il intelege, dupa cum opineaza Gabriel Josipovici. Totusi, raspunsul ar putea fi altul: Piggy se teme de Jack pentru ca acesta intruchipeaza forta fizica care dupa parerea lui Frederik R. Karl “va inabusii magia, religia, creativitatea, chiar omenescul insusi”/”Physical force comes to smother magic, religion, creativity, humanity itself.”

O a treia posibilitate, cea care se regaseste in majoritatea baietilor de pe insula, este o asa- numita cale de mijloc, ce nu exprima echilibrul, ci mai degraba felul in care se manifesta tensiunea dintre salbatic si civilizatat si care dintre aceste doua extreme castiga in cazul fiecaruia in parte. Exemplul concludent este Ralph, baiatul inalt si blond, cu un corp athletic si suficienta putere fizica pentru a-si impune punctul de vedere. Acesta are toate atributurile pentru a deveni sef: ”in timp ce eroul, Ralph, cu acel amestec de inocenta, noroc, onestitate, curaj si intuitie, care il diferentiaza ca lider natural”/ “while the hero Ralph, with that mixture of innocence, luck, honesty, courage and intuition which marks him out as a natural leader.”(Josipovici, pp 238). Tatal lui, care face parte din flota de razboi (the Navy) (razboiul din exterior nu poate fi ignorat) si este considerat viitorul salvator al copiilor, reprezinta legatura stransa dintre Ralph si societatea britanica, un atu in plus pentru ca baiatul lui sa devina conducatorul copiilor pe insula pustie. Cu ajutorul carismei personale, si a inteligentei practice pe care Piggy o detine, Ralph este ales cu majoritate de voturi in ceea ce este o replica a sistemului democratic de alegere. Astfel, antiteza intre Ralph, ca simbolul al democratiei si Jack, ca reprezentant al totalitarismului/dictaturii- deoarece se autoproclama lider, este evidenta (Kennard, pp 234). Adversarul sau, Jack, este invins, iar Ralph poate sa isi ia rolul de lider in serios. Cel invins va fi seful “armatei”- institutie necesara in orice stat, totusi armata acestui grup nu are rolul obisnuit de aparare a populatiei, ci este o armata de vanatori, al caror scop este de a vana/ ucide.

La inceput, Ralph este puternic atras de tentatiile unei vietii fara responsabilitati si se imprietenește cu Jack, care pare sa fie esenta acestei noi perspective “Jack si Ralph schimbarea zambete de afectiune timida”(pp 24). Dar dupa ce o nava nu ii observa pentru ca baietii nu isi respectau indatoririle si focul era stins, Ralph isi da seama de faptul ca regulile trebuiesc respectate. Furios si impulsiv, convoaca o adunare imediata, dar pana sa

ajunga aproape de locul intalnirii, baiatul realizeaza ca desi este sef, nu poate gandi, cel puțin nu la fel de clar și logic precum Piggy, și ca acesta din urmă este deștept în ciuda aspectului său fizic și a faptului că nu este sef. (pp 84). Odată convocată întâlnirea, Ralph își exercită drepturile de lider chiar cu accente de tiranie: "M-ati votat sef. O să faceți cum spun eu." (pp 88). De acum înainte, îl va aprecia și respecta pe Piggy, stabilind chiar o strânsă legătură cu acesta, făcând planuri și discutând despre ce trebuie făcut, iar la sfârșitul romanului doar ei doi vor rămâne împotriva lui Jack și a salvaticilor din tribul său. Am putea spune că evoluția sa este exact opusul evoluției lui Jack, căci Ralph se transformă dintr-un copil fără responsabilități într-un lider, și apoi ajunge să constientizeze și să mediteze asupra lucrurilor și persoanelor din jurul lui. "Declinul societății copiilor și revelarea gradată a raului se produce în paralel cu dezvoltarea conștiinței de sine în cazul băieților, dar în particular a lui Ralph." / "The decline of the children's society and the gradual revelation of evil is paralleled to the boys', particularly Ralph's, increasing self-consciousness." (Kennard, pp234), idee susținută și de afirmația lui Josipovici "conștiința și civilizația se susțin reciproc" / "consciousness and civilization buttress one another up." (pp251)

Ralph poate fi considerat cel mai complex personaj, căci redă contradicțiile firii umane, impulsurile, judecățile, credințele și temerile, regretele oricărui om. Nu este doar tânărul aventuros care pleacă în recunoaștere împreună cu Jack, dar și copilul speriat de amploarea evenimentelor; "Mi-e teama. De noi. Vreau să merg acasă. O, Dumnezeu, vreau să merg acasă." îi mărturiseste lui Piggy după moartea lui Simon.

Experiența lui Ralph pe insulă este una amară, iar emoțiile reprimite îl copleșesc în ultimele paragrafe ale cărții când "este sfâșiat de lacrimi ce indică faptul că inocența și copilăria s-au terminat pentru totdeauna și că a fost inițiat într-o lume răuvoitoare a adulților din care este imposibil să evadezi." / "torn by tears which indicate that his childhood and innocence are gone forever, that he has been initiated into a malevolent adult world from which escape is impossible." (Karl, pp 258). "În mijlocul lor, Ralph, nespălat pe trup, cu părul încalcat, murdar la nas, plângea sfârșitul nevinovăției, bezna inimii omenesci și rostogolirea prin aer a adevărului, a intelctului său prieten Piggy." (pp 219).

Ca ultima observatie, metafora cea mai reprezentativa pentru roman si relatiile dintre tineri este aceea a focului, care poate semnifica comunitatea, caci baietii conlucreaza pentru a face focul in varful muntelui sau civilizatia;fumul pe care focul din varful muntelui il prouce este singura speranta ca baietii sa fie salvati si sa se intoarca in mijlocul societatii, de aceea Ralph si Piggy insista ca focul sa nu fie neglijat “Focul e lucrul cel mai important pe insula.Cum o sa fim salvati, daca nu tinem focul aprins?”(pp 87).Totusi, focul ar putea fi si un simbol pentru salbaticie, pentru forta dezlantuita a naturii, caci la prima incercare, focul scapa de sub control si face ravagii, iar in ultimele pagini ale cartii apare ca o forta devastatoare si ilustreaza ferocitatea cu care Jack si salbaticii lui il vaneaza pe Ralph.Paradoxal, fumul provocat de foc atunci cand acesta exprima salbaticia va fi pana la urma salvarea tinerilor.Focul va cuprinde toata insula, distrugand locul care a permis atatea orori, purificand sau regenegand.”In spatele lui, intreaga insula se zguduia din cauza focului.”(pp 218).De asemenea, in ultima parte a cartii, dupa ce Jack se retrage pe partea cealalta a insulei, si isi formeaza propriul trib, focul ar putea fi considerat noul semn al puterii, care inlocuieste scoica, putere ce nu se mai bazeaza pe pace si lucru in comun, ci pe violenta si legea celui mai puternic.

Asadar, luand in considerare contrastul dintre personajele principale ale romanului, care apar ca simboluri ale civilizatiei, naturii salbatice sau a unei cai de mijloc si imaginea poeminenta a focului ca expresie atat a salbaticului cat si a societatii/ comunitatii, putem trage concluzia ca dihotomia salbatic-civilizat este una din temele majore ale romanului “Lord of the Flies”.

Bibliografie:

Golding, William. *Imparatul mustelor*. Trans. C-tin. Popescu. Bucuresti: Humanitas, 2003

Josipovici, Gabriel. *The World and the Book. A Study of Modern Fiction*. Londra si Basingstoke: Macmillan Press LTD, 1971

Karl, Frederick R. *A Reader's guide to the Contemporary English Novel*. Rev. ed. SUA: Farrar, Straus and Giroux, 1972

Kennard, Jean E. "William Golding: Island." *Contemporary Literary Criticism*, vol 10. Ed Dedria Bryfonski. Detroit: Gale Research Company, 1979. pp 237

Ries, Lawrence R. "Wolf Masks: Violence in Contemporary Poetry." *Contemporary Literary Criticism*, vol 10. Ed Dedria Bryfonski. Detroit: Gale Research Company, 1979. pp 239